

Etapprapport

- för PTS innovationstävling

Projekttitel:	Talresursinsamlaren – För ett tillgängligare Wikipedia genom Wikispeech
Projektorganisation:	Wikimedia Sverige, med stöd av STTS AB och KTH.
Etapprapport för etapp nr:	2
Författare av detta dokument:	André Costa
Datum för skrivande av etapprapport:	2020-07-01
Version av detta dokument:	1.0
Bilaga:	Bilaga 1: Budget och etapper

Innehållsförteckning

1. Instruktioner	1
2. Etappprogress	1
2.1 Aktiviteter, utfall och avvikelser	1
2.2 Avvikelser från plan	3
2.3 Kostnader för etappen	4
2.4 Händelser under perioden som etapprapporten avser	4
3. Uppdaterad bilaga – Budget och etapper	5
3.1 Kommande händelser	5
3.2 Uppdaterad riskanalys	5

1. Instruktioner

Detta dokument fylls i vid rapportering av respektive etapp och avser den aktuella etappen.

2. Etappprogress

I detta kapitel beskrivs hur den redovisade etappen har gått och eventuella händelser/avvikelser samt tillhörande anledningar/orsaker.

2.1 Aktiviteter, utfall och avvikelser

Nedan beskrivs aktiviteter och utfall från etappen.

Hämta aktiviteter från senaste uppdaterade Projektplan. Redovisa progress/utfall och avvikelser i tabellen nedan. Utfallet ska redovisas i % av utförd aktivitet (OBS! inte % av mängden förbrukade timmar).

Om det finns "rester" av aktiviteter från föregående etapp/etapper så lägger ni dem i tabellen "Kvarvarande aktiviteter från föregående etapper" och redovisar på samma sätt.

Här följer ett exempel på hur detta kan se ut. **OBS! Texter skrivna kursivt ska tas bort från dokumentet och exempeltexter ska ersättas med era egna uppgifter.**

<i>Etapp 2: Utveckling och förberedelse av utvärdering</i>	<i>Tidsperiod</i>	<i>Avikelser i tid</i>
Etappens tidperiod (startdatum – slutdatum):	200305-200601	Etappen förlängdes från 200601 till 200615

Aktiviteter under etappen:	Utfall i % (vad har ni utfört av det som var planerat för denna etapp)	Avvikelser (större ändringar som gjorts – avvikelser från plan och anledning)
<ul style="list-style-type: none"> Projektledning: Produktbeskrivning på mediawiki.org; Etapprapport 2 inskickad 	Produktbeskrivning på mediawiki.org: 100 % Etapprapport 2: 100 % klar	Projektledningsresurser har krävts för ökad koordinering p.g.a. Covid-19.
<ul style="list-style-type: none"> Community konsultation: Blogginlägg publicerat; wikisidor uppdaterade 	Blogginlägg publicerat: 0 % klar Wikisidor uppdaterade: 100 % klar	Framskjutet på grund av personalbortfall.

Etapprapportering

• Kommunikation	75 % klart	
• Integrering med spelare (och Wikimediaplattformarna)	150 % klart	Fick ökat fokus under aktuell etapp
• Utveckling Inspelare	30 % klart	Minskat fokus under etappen
• Utveckling Lagring: Definition av API, grundläggande funktionalitet	30 % klart	Minskat fokus under etappen
• Utveckling Annoterare: Definition av API, grundläggande funktionalitet	20 % klar	Minskat fokus under etappen
• Utveckling Exporterare: Definition av API, grundläggande funktionalitet	20 % klart	Minskat fokus under etappen
• Utveckling Manus: Fungerande första version	20 % klart	Per etapprapport 1 går manusutvecklingen inledningsvis långsammare då den gjorts mer ambitiös
• Användartester: Testspecifikation uppsatt	90 % klart	
• Expertdiskussioner/rapportskrivande	100 % klart	
• Arbetstid för referensgrupp, evenemang samt kommunikation	0 % klart	Referensgruppen har ej engagerats under denna etapp

Kvarvarande aktiviteter från föregående etapper:	Utfall i % (vad har ni utfört av det som var planerat för denna etapp)	Avvikelser (större ändringar som gjorts - avvikelser från plan och anledning)
• Community konsultation: Mailutskick på samtliga relevanta maillistor	0 % klar	Framskjutet på grund av personalbortfall.
• Kommunikation: Pressmeddelande utskickat	0 % klar	Aktiviteten struken
• Utveckling Inspelare: Definition av API, grundläggande funktionalitet	90 % klart	API har definierats men grundläggande funktionalitet har ännu inte satts i kod.
• Utveckling Lagring: Första grund för lagring finns	100 % klart	
• Utveckling Manus: Definition av API, grundläggande funktionalitet	60 % klart	

2.2 Avvikelser från plan

I detta kapitel beskrivs mer detaljerat om de avvikelser (orsaker och påföljder) som gjorts från plan och som kortfattat beskrivits i föregående kapitel (kapitel 2.1).

- Allmänt: Corona-pandemin har påverkat samtliga projektparter i någon utsträckning. Huvudsakligen har det handlat om längre frånvaro på grund av sjukdom samt ökade ledtider i kommunikation (t.ex. med WMF som kraftigt skurit ner på sin arbetstid). Det har även inneburit en minskad arbetsinsats från personer i projektet som varit tvungna att rycka in för att hantera andra akuta Coronarelaterade åtgärder i respektive organisation. Det har även inneburit en ökad overhead för projektledning för att koordinera de snabba förändringarna.
Självfallet har det även haft en direkt påverkan på planerade resor samt deltagande på event. Då flera event helt ställts in och det inte går att *resa ifatt* senare har arbetstid och direkta kostnader för event och resor istället flyttats till aktiviteter som går att genomföra under rådande omständigheter. Som ett resultat av detta begärdes en budgetjustering i början av juni. Budgetjusteringen har även inneburit en kraftig ökning av arbetstid för Wikimedia Sverige vilket medförde förlängningar av både etapp 2 och 3.
- Community konsultation/Kommunikation: På grund ett plötsligt personalbortfall under etappen har de personer som var tilltänkta för att ge stöd kring kommunikationsinsatser samt icke-teknisk dokumentation inte kunnat engageras. Annan personal inom organisationen som kan ge stöd har identifierats men ledig kapacitet finns först under nästa etapp. Som ett resultat av detta har den bredare kommunikationen, blogginlägg och utskick på mailinglistor, uteblivit medan mer riktad kommunikation till specifika grupper har kunnat genomföras.
- Kommunikation: pressmeddelande utskickat: De två naturliga tillfällena för ett pressmeddelande (projektstart samt beslut om stöd från PTS) nyttjades ej. Därmed stryks denna aktivitet. Ett pressmeddelande kommer istället att skickas vid nästa lämpliga tillfälle.
- Användartester: Testspekifikation uppsatt: Covid-19 innebar ett ökat fokus under etappen på utveckling av användartester. Pandemisituationen har omöjliggjort delar av KTHs planer, då det inte är möjligt under rådande omständigheter att ta in försökspersoner i lab för att utveckla tester. Istället har detta steg strukits för att istället ta fram, validera och reliabilitetstesta webbaserade metoder.
- Integrering med spelare och Wikimediaplattformarna: Wikimedia Sverige valde att prioritera upp arbetet med att *Integrering spelaren med Wikimediaplattformarna* under den aktuella etappen. Detta beslut grundade sig dels på minskad tillgänglighet av viss personal under etappen och dels på att vi förväntar oss att denna komponenten, mer än andra, kommer att kräva kalendertid för att förankra när den väl är avslutad.

Som ett resultat av detta har utvecklingen av andra komponenter delvis senarelagts. Särskilt arbetet med Annoteraren och Exporteraren har skjutits fram, men i mindre utsträckning har även arbetet med Lagring och Inspelaren justerats. Wikimedia Sveriges prioritering har även medfört en liknande prioritering för STTS under etappen.

- Arbetstid för referensgrupp, evenemang samt kommunikation: Som rapporterats i tidigare etapprapporter kommer denna punkt att spridas över etapperna där det bäst passar och återkopplingen är till störst nytta. Referensgruppen har dock hållits uppdaterade under etappen.

2.3 Kostnader för etappen

Nedan beskrivs finansiering och kostnader som projektet haft under etappen.

Finansiering	Belopp i kronor
Ej nyttjad finansiering från tidigare etapper (PTS samt egen finansiering)	27 964 kr
Erhållen finansiering från PTS för aktuell etapp	632 476 kr
Budgeterad egen finansiering för aktuell etapp	229 800 kr
Total finansiering för etappen	890 240 kr
Kostnad	Belopp i kronor
Utfall egen finansiering för aktuell etapp	WMSE: 112 625 kr STTS: 18 360 kr KTH: 101 993 kr Dyslexif.: 0 kr Total: 232 978 kr
Utfall PTS finansiering för aktuell etapp	WMSE: 371 921 kr STTS: 186 840 kr KTH: 79 101 kr Dyslexif.: 0 kr Total: 637 862 kr
Utfall total kostnad för aktuell etapp	870 840 kr
Outnyttjad finansiering vid etappens slut som flyttas till nästa etapp (Total finansiering för etappen – Utfall total kostnad för aktuell etapp)	19 400 kr

2.4 Händelser under perioden som etapprapporten avser

I detta kapitel beskrivs viktiga händelser som skett under etappen.

Omarkitekturering: Två större omarkitektureringar (lagring av syntetiserat ljud och byte av databashanterare för lexikon) har genomförts i text-till-tal komponenten som ett direkt resultat av den återkoppling Wikimedia Sverige fick från Wikimedia Deutschland. Både dessa identifierades som krav från Wikimedia Foundation för att kunna aktivera verktyget på Wikipedia.

Likasinnade organisationer: Under etappen har vi varit i kontakt med både Mozilla Voice och LinguaLibre för att bättre förstå deras initiativ. Detta har dels gett oss möjlighet att identifiera komponenter som kan återanvändas, dels få bättre insikt i de planer dessa organisationer har och hur vi bäst kan dra nytta av varandra. Mozilla Voice har uttryckt ett särskilt intresse av att samarbeta kring Exporteraren.

Onboarding av ny utvecklare: Under etappen har den utvecklare som rekryterats av Wikimedia Sverige i föregående etapp kunnat sätta sig in i både den existerande och planerade mjukvaran, samt få en bättre förståelse av den större rörelse vi har att förhålla oss till.

Ompaketering av Speechoid: Den tjänst för talsyntes, Speechoid, som används av spelaren har paketerats om i enlighet med Wikimedia Foundations nya krav. Utöver att vara ett krav för aktivering av spelaren bör detta även göra tjänsten mer flexibel och lättanvänd för andra externa parter. Som en förlängning av detta arbetet har även dokumentationen av de ingående komponenterna förbättrats.

Schematisk design av Inspelaren: Ett första abstrakt genomförande av hur delsystemen i Inspelaren kommer fungera, inklusive klassdiagram och hur lokala databaser kommer se ut. Som en del av detta har vi även tittat på hur Inspelaren kan byggas för att knyta den så nära Spelaren som möjligt samtidigt som vi möjliggör att den kan aktiveras även om Wikimedia Foundations kod och säkerhetsgranskning skulle dröja.

Manus: En första version av ett testmanus är i det närmaste färdig, enligt plan. KTH har samtidigt påbörjat arbete med att undersöka vilka transkriptionsnivåer som lämpar sig bäst för att träna syntes med djupinlärning. Detta finansieras från annat håll, men kommer Wikispeech till godo och kommer att arbetas in i en senare manusversion.

Användartester: Arbetet har påbörjats med att ta fram, validera och reliabilitetstesta webbaserade metoder för användartester. Stor nytta har kunnat skapas genom samarbeten med andra parter och med andra projekt. Arbetet med att ta fram utvärderingsmetoderna tillsammans med både internationella forskare och svenska intressenter pågår. Två metoder är under utveckling och den första (ARS) ser ut att bli en fungerande lösning för utvärdering i Wikispeech.

3. Uppdaterad bilaga – budget och etapper

PTS vill att projektet har uppdaterat dokumentet Budget och etapper för nästkommande etapp i denna etappredovisning och skickar med denna som en separat bilaga. Detta ska göras även om det inte skett några förändringar sedan förra rapporteringen. Dokumentet ska dateras och versionshanteras.

Observera att det endast är kommande etapp(er) som ska justeras - alltså den etapp som ni nu rapporterar ska inte justeras även om den inte blev som ni planerat.

Den uppdaterade dokumentet kan t.ex. innehålla fler eller andra aktiviteter än vad som funnits med ursprungligen samt ev. andra uppdateringar som behövs göras som åtgärder för att hantera eventuella förändringar eller avvikelser i denna etapp. Lägg även in nya rader och döp dem "Kvarvarande aktiviteter från föregående etapper" om det är så att ni flyttar aktiviteter från etapper som redan är avslutade (se exempel i kapitel 2.1).

3.1 Kommande händelser

I detta kapitel beskrivs kommande intressanta händelser av vikt för projektet. Nedan beskrivs även nya händelser som tillkommit sen ursprunglig version.

Nya diskussioner med WMF om integration: Under den kommande etappen kommer vi att återuppta direktkontakten med Wikimedia Foundation kring integration av spelaren och taldatainsamlaren. Målet är att få färdigt en detaljerad tidsplan för aktivering av spelaren på betanivå.

Etablera kontakt med ny intresseorganisation: Under etappen har en ny intresseorganisation, WikiBlind, etablerats inom Wikimediarörelsen. Under den kommande etappen planerar vi att etablera en kontakt med dem för att kunna få detaljerad återkoppling kring det projektet levererar.

Uppbyggnad av ARS-miljö för utvärdering på distans: ARS ("Audio Response Systems") i den bemärkelse vi menar är en teknik som ursprungligen användes för att utvärdera biofilm och teve. Det går i ursprungsformatet ut på att en publik sitter i en salong och betraktar samma film eller TV-program. De är utrustade med mentometerknappar - varje person har en knapp hen kan trycka på när som helst. Normalt ber man publiken att klicka när de inte gillar något. Genom att analysera datat får man en utvärdering som inte bara ger en fingervisning om vad publiken tycker generellt, utan även pekar ut problematiska områden. KTH tal, musik och hörsel har under en längre tid arbetat med att ta fram en liknande metod för analys av syntetiskt tal. Under nuvarande pandemiläge är det inte lämpligt att arbeta med folksamlingar i gemensamma utrymmen, och vi har istället arbetat med att ta fram en distribuerad motsvarighet. Arbetet fortgår enligt plan, och vi kommer att ha ett fungerande prototypsystem under nästa period.

3.2 Uppdaterad riskanalys

I detta avsnitt beskrivs projektet risker vid etapprapporteringstillfället. Riskanalysen i tabellen nedan är uppdaterad med nya risker som identifierats sen förra etapprapporteringen. Även de gamla riskerna bedöms och viktas på nytt.

Låt även gamla risker som bedöms vara avklarade stå kvar i tabellen.

Version av riskanalysen (v.1 är den som var med i förstudieorginalet):	v.3
Beskriv vad som är uppdaterat/förändrat från förra versionen:	Ytterligare åtgärder har tagits för att mildra effekten av risk nr. 4 samtidigt som sannolikheten har ökat då Covid-19 minskat den tillgängliga

	bemanningen hos Wikimedia Foundation. En ny risk (med riskfaktor 1) har identifierats.
--	---

Så här vill PTS att man beskriver riskerna:

Sannolikhet – hur stor är sannolikheten att denna risk kommer att slå in, 1 är låg sannolikhet och 3 är hög sannolikhet.

Effekt – hur stor blir effekten om den identifierade risken blir aktuell, 1 är liten effekt och 3 är stor effekt.

Risker med riskfaktor 9 bör elimineras, risker med riskfaktor större eller lika med 4 ska elimineras, minimeras eller hanteras. Övriga risker ska bevakas.

Risk nr.	Risk	Sannolikhet (S)	Effekt (E)	Riskfaktor (S)*(E)
1	GDPR och annan lagstiftning omöjliggör helt fri delning av inspelat tal	2	2	4
2	Basteknologi er från Språkbanken Tal hinner inte bli färdiga i tid för att komma projektet till nytta under projekttiden	2	1	2
3	Skyddet för användares integritet hos Wikimedia orsakar brister i den demografiska metadata vilket försämrar taldata	2	1	2

Etapprapportering

	användbarhet			
4	Kod- och säkerhetsgranskning av nyutvecklad mjukvara sker inte och denna kan därför inte gå live	2	1	2
5	Våra teknologier tar för stora resurser i anspråk för att accepteras av Wikimedia Foundation.	1	1	1

Förebyggande åtgärder ska beskrivas utförligt (för risker ≥ 4).

Risk nr.	Förebyggande åtgärd (Beskrivningen hur risken hanteras)
1	<p>Det råder ännu osäkerhet kring tolkningen av den nya lagen GDPR, så vi måste planera in en viss flexibilitet. En del av projektgenomförandet handlar därför om att utreda om anonymisering av röst och användardata behöver ske. Om lagstiftningen förhindrar lagring och delning av ren röstdata ökar vi fokus på anonymisering och tillför resurser (som tas från inspelat tal).</p> <p>Fokus under projekttiden kommer därför inte vara den aktiva insamlingen av inspelat tal utan att bygga verktygslådan (inklusive anonymisering) för att omgående kunna påbörja insamling när lagen förtydligas. Därtill kan verktyg som fokuserar på insamlande av annoteringar etc. nyttjas utan problem då de inte samlar in uppgifter som kan identifiera en person.</p>
2	Risikfaktor under 4. Risken ger marginella och tillfälliga effekter på projektgenomförandet.
3	Risikfaktor under 4. Verktyg och metoder tas fram så att de ger stöd för användandet av demografiska metadata, men fungerar även utan. Även med begränsad mängd demografisk

	data har det insamlade datat ett mycket stort värde för många områden.
4	Risikfaktor under 4. Risken har minimerats genom att projektet förutom med Wikimedia Foundation har etablerat samarbete med Wikimedia Deutschland som har ett stort utvecklarteam med nödvändiga erfarenheter och behörigheter. Sedan projektstart har Wikimedia Sverige även inlett ett fördjupat samarbete med Wikimedia Foundation kring bl.a. framtida mjukvaruutveckling vilket öppnar upp för ökat samarbete och dialog kring kod och säkerhetsgranskning. Effekten har minimerats ytterligare genom att Taldatainsamlaren har designats så att den ska kunna köras vid sidan av Wikimedia Foundations plattformar om behovet skulle uppstå.
5	Risikfaktor under 4. Risken har minimerats genom att vi tidigt under projektet tar fram uppskattningar för de resurser vi behöver och för en dialog med Wikimedia Foundation om dessa. Parallellt med detta implementerar vi den best practice som rekommenderas av Wikimedia Foundation för att minimera våra resursbehov.